

Notocomplana koreana

Koreaanse vliesworm

© Brendan Oonk

Lector
Thomas Kerkhove

Wetenschappelijke naam

Notocomplana koreana (Kato, 1937) ^[1]

De Koreaanse vliesworm *Notocomplana koreana* komt, zoals de naam het zegt, oorspronkelijk voor in de **noordwestelijke Stille Oceaan**, nabij Korea. Deze platworm werd allicht tussen de aangroeigemeenschap op **scheepsrompen** in Nederland geïntroduceerd en wordt er tegenwoordig gevonden in het Veerse Meer, het Grevelingenmeer en in de Noordzee. Tot op heden werden **in België geen exemplaren** van deze platworm **gevonden**. In het natuurlijk verspreidingsgebied komt deze worm voor in het intertidaal op de onderkant van stenen langs beschutte rotsachtige kusten en af en toe in mosselbedden in blootgestelde rotsachtige gebieden.

Oorspronkelijke verspreiding

Deze polyclade platworm komt van nature voor in het noordwestelijk deel van de Stille Oceaan, nabij Korea ^[2,3].

Eerste waarneming in België

De soort werd op heden nog niet op Belgisch grondgebied waargenomen.

Verspreiding in België

De soort werd op heden nog niet op Belgisch grondgebied waargenomen.

Verspreiding in onze buurlanden

De aanwezigheid van de Koreaanse vliesworm werd zowel in 2020 als 2021 aangetoond in het Veerse Meer en het Grevelingenmeer (Nederland), waarbij de soortidentificatie op basis van DNA-analyses werd bevestigd. Daarnaast werd deze soort in 2021 ook gevonden op navigatieboeien in het Nederlands deel van de Noordzee ^[2]. De potentiële aanwezigheid van deze platworm werd reeds in 2017 gesuggereerd op basis van eDNA-analyses in de haven van Vlissingen (Westerschelde), niettegenstaande tot op heden geen exemplaren konden worden gevonden op deze locatie ^[4].

Wijze van introductie

Er heerst een sterk vermoeden dat de Koreaanse vliesworm (in Nederland) werd geïntroduceerd tussen de aangroeiemeenschap op scheepsrompen. In tegenstelling tot de niet-inheemse Lava-vliesworm *Prosthiosomum wagurensis* (die in eerder beschutte wateren voorkomt) komt de Koreaanse vliesworm ook voor in blootgestelde open zee habitats, hetgeen maakt dat navigatieboeien of andere kunstmatige structuren (bv. windmolens) in open zee als mogelijke 'stepping stones' kunnen fungeren in de verdere secundaire verspreiding van deze soort ^[2].

Factoren waardoor deze soort zo succesrijk is in onze contreien

In het natuurlijk verspreidingsgebied werd deze platworm aangetroffen in het intertidaal op de onderkant van stenen langs beschutte rotsachtige kusten en af en toe in mosselbedden in blootgestelde rotsachtige gebieden ^[5]. De beperkte beschikbare informatie over deze

soort maakt dat er op heden geen uitspraken kunnen gedaan worden over de temperatuur- en saliniteitstolerantie van deze platworm.

Factoren die de verspreiding beïnvloeden

Door de aanwezigheid van een pelagische larvale fase ^[2] bestaat de mogelijkheid dat de soort, nadat hij in een nieuw gebied werd geïntroduceerd, zich verder verspreidt door mee te liften op de heersende stromingen (of in ballastwater). Echter, de biologie van polycladen blijft tot op vandaag voor een groot deel ongekend. Zo is er een gebrek aan kennis over het ontwikkelingsproces, voedingsgewoonten, verspreiding en seizoensgebondenheid, hetgeen de analyse van mogelijke verspreidingspatronen en voorkomen belemmert ^[3].

(Potentiële) effecten en maatregelen

Er zijn geen gegevens gekend over effecten of potentiële maatregelen die verband houden met het voorkomen van de Koreaanse vliesworm.

Specifieke kenmerken

Platwormen kennen doorgaans een cryptische levenswijze. Naast het feit dat dit de soort vatbaar maakt voor introducties via aangroei van scheepsrompen kan dit resulteren in het feit dat het voorkomen van dergelijke soorten in een nieuw gebied lange tijd onopgemerkt blijft. Zo kon het voorkomen van deze platworm in de haven van Vlissingen worden aangetoond aan de hand van eDNA drie jaar voordat de eerste exemplaren van de soort effectief in Nederland werden aangetroffen ^[2].

De platworm lijkt sterk op de Effen vliesworm *Leptoplana tremellaris*, al worden de ogen gekenmerkt door een ietwat andere oriëntering en plaatsing ^[6]. Levende exemplaren meten 10 tot 20 mm in de lengte, en worden 5 tot 9 mm breed. Het lichaam is langwerpig ovaal en wordt smal naar achteren toe. De grondkleur van het lichaam is witachtig en de algemene verschijning varieert van geelachtig kaki tot goudgeel. Bruine stippen komen verspreid voor over het volledige dorsale lichaamsoppervlak, behalve aan de rand. Tentaculaire oogclusters bestaan uit 17-41 oogvlekken. Voor een gedetailleerde beschrijving wordt doorverwezen naar de gespecialiseerde literatuur ^[5].

Referenties

- [1] World Register of Marine Species (WoRMS) (2024). *Notocomplana koreana* (Kato, 1937). <https://www.marinespecies.org/aphia.php?p=taxdetails&id=483509> (2024-10-18).
- [2] Gittenberger, A.; Rensing, M.; Faasse, M.; van Walraven, L.; Smolders, S.; Keeler Perez, H.; Gittenberger, E. (2023). Non-indigenous species dynamics in time and space within the coastal waters of the Netherlands. *Diversity* 15(6): 719. [<https://www.vliz.be/nl/imis?module=ref&refid=365105>]
- [3] Tosetto, L.; McNab, J.M.; Hutchings, P.A.; Alonso Rodriguez, J.; Williamson, J.E. (2023). Fantastic flatworms and where to find them: Insights into intertidal polyclad flatworm distribution in southeastern Australian boulder beaches. *Diversity* 15(3): 393. [<https://www.vliz.be/en/imis?module=ref&refid=393674>]
- [4] van der Hoorn, B.; Gittenberger, A. (2019). Environmental DNA Sloehaven: A multi-substrate metabarcoding approach for detecting non-indigenous species in a Dutch port. *Naturalis rapport 2018_01*. Naturalis Biodiversity Center: Leiden. 43 pp. [<https://www.vliz.be/en/imis?module=ref&refid=393666>]
- [5] Oya, Y.; Kajihara, H. (2017). Description of a new *Notocomplana* species (Platyhelminthes: Acotylea), new combination and new records of Polycladida from the northeastern Sea of Japan, with a comparison of two different barcoding markers. *Zootaxa* 4282(3): 526-542. [<https://www.vliz.be/en/imis?module=ref&refid=393663>]
- [6] de Bruyne, R.; Meyling, A.G.; Oonk, B. (2023). Brainstormen over platwormen. *Nature Today* 15 okt.: online. [<https://www.vliz.be/en/imis?module=ref&refid=393668>]